

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

La impotència de buscar l'ideal i no trobar-lo

RAMON CASAS (MNAC)

Avegades em pregunto què pensarien avui d'aquesta Catalunya que ho vol tot però no s'hi acaba d'atrevir alguns dels homes i dones que després de la guerra, en l'exili o a l'interior, en els pitjors moments, van mantenir l'esperança del redreçament del país. Aquella gent que mai es va donar per vençuda. Què pensaria, per exemple, l'escriptor i polític empordanès Josep Pous i Pagès (1873-1952), per qui professo una secreta admiració. És l'autor d'aquella novel·la rural, *La vida i la mort d'en Jordi Fragonal*, un petit clàssic de les nostres lletres i la meva joventut. Liberal d'esqueres, durant la guerra es va mantenir fidel a la Generalitat i va presidir la Institució de les Lletres i l'Ateneu Barcelonès. Retornat de l'exili francès, ja en la setantena, va presidir en la clandestinitat, durant la fosca primera postguerra, el voluntarista Consell Nacional de la Democràcia Catalana.

Naturalment, no sabem què pensaria. Però ens en podem fer una idea perquè sabem què va fer i va pensar després de la gran derrota. Ho va deixar escrit en dietaris i memòries, però també en uns textos de prosa poètica que ara, de la mà de M. Angels Bosch, Adesiara ha recuperat. *A De la pau i del combat*, publicat a Mèxic el 1948, entre l'enyor i el compromís, des d'un arrelat humanisme, Pous i Pagès mostra la seva cara més romàntica i transcendent, sempre amb l'ideal d'una Catalunya civilitzada. Des del seu present trà-

A 'DE LA PAU I DEL COMBAT', LA PROSA POÈTICA DE POUS I PAGÈS CONVIDA A L'ESPERANÇA

gic, idealitza el passat per no perdre l'esperança en el futur.

El llibre està molt influït pels *Pensaments* de Pascal. Pous i Pagès fa seves idees com que "som no res respecte a l'infinit, i ho som tot respecte al no-res" o que "la paradoxa de l'home és saber-se ple de misèria i ple de grandesa; la misèria humana és la impotència que resulta de buscar l'ideal i no trobar-lo; el cor de l'home és desig insaciable", sintetitza Bosch.

És des d'aquesta autoconsciència dual de fragilitat i fortalesa que l'autor escriu uns textos adreçats als seus amics absents. Amics com Carles Riba i Clementina Arderiu, Claudi Ametlla, Josep Obiols, Joaquim Sunyer, Amadeu Hurtado, Pompeu Fabra, Josep Carner, Pau Casals, Ferran Soldevila, Lluís Nicolau d'Olwer, Antoni M. Sbert, Joaquim Trias, els Pi i Sunyer (Josep M., Carles i August), Sagarra, Gassol, Rovira i Virgili i un llarg etcètera. Eren la Catalunya culta, civilitzada, republicana. A tots ells els ofereix "una mica de consol, un bri d'ensenyament, un punt de fortalesa, una hora d'oblit o una espurna d'alegria". I a tots nosaltres ens dona una lliçó de fidelitat als ideals i al país. ➔

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Un dels grans cavalls de batalla en la lluita per evitar que el català esdevingui catanyol és l'absència de pronoms *hi* i *en* en contextos que els exigeixen. Però dins d'aquesta apronòmia hi ha casos que passen per alt fins i tot als experts. En poso tres exemples: (1) "I encara convé afegir una precisió: ja és la tribula que educa els fills", (2) "El club va signar l'acord per 90 milions, incloent tots els variables", (3) "El pressupost no conté els impostos anul·lats, si bé s'incorporen 29 milions per aquest concepte".

Aquestes frases contenen verbs, com ara *afegir*, *incloure* o *incorporar*, que regeixen dos complements: un OD i un locatiu. Afegim una cosa a una altra, incloem una cosa en una altra, incorporem una cosa a una altra. Els dos últims verbs tam-

Una apronòmia tipus 'hi' que ja és una pandèmia

bé poden regir només un OD, com a (4) "La llista inclou els antics alumnes" i (5) "El nou model incorpora airbag", però en els contextos de (2) i (3) el locatiu està sobrentès i la seva absència obliga a la presència del pronom *hi*.

Anem frase per frase. A (1) la precisió l'afegim *al que ja hem dit*. De fet, *afegir* només pot prescindir d'un locatiu (sovint abstracte) quan s'utilitza com a verb *dicendi*: (6) "«I no ho penso fer», va afegir". En tots els altres casos, o el locatiu apareix

darrere el verb o bé cal adjuntar-hi un pronom *hi*. La versió correcta de (1) és: "I encara convé afegir-hi una precisió: [...]".

A (2) incloem tots els costos variables *en l'acord*, per tant, hem d'escriure: "[...], incloent-hi tots els variables". I a (3) els 29 milions s'incorporen *al pressupost* i, en conseqüència, la seva versió correcta és: "[...], si bé s'hi incorporen 29 milions per aquest concepte".

A (3) hi ha una dificultat afegida: l'orella no pot detectar l'absència d'aquest *hi* imprescindible perquè es fon amb la i inicial d'*incorporen*. En condicions normals –les d'un català poc interferit– hauria de ser l'orella (la intuïció) la que ens hauria de dir on cal o no cal un *hi*. El fet que calgui explicar-ho gramaticalment ja és un motiu d'alarma. ➔

EN CONDICIONS NORMALS ÉS L'ORELLA LA QUE ENS HAURIA DE DIR ON CAL O NO CAL UN PRONOM 'HI'

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] La filla del capità Groc
VÍCTOR M. AMELA
Planeta
400 pàgines i 21,50 € **1/11**

[2] Tot això ho faig...
EMPAR MOLINER
Proa
208 pàgines i 19 € **2/13**

[3] La noia del tren
PAULA HAWKINS
La Campana
464 pàgines i 19,50 € **3/50**

[4] Manual per a dones...
LUCIA BERLIN
L'Altra
488 pàgines i 20,90 € **-/10**

[5] L'avinguda dels...
JOHN IRVING
Edicions 62
608 pàgines i 22,90 € **-/6**

NO-FICCIO

[1] Educar millor
CARLES CAPDEVILA
Arcàdia
192 pàgines i 12 € **2/23**

[2] La màgia de l'ordre
MARIE KONDO
Ara Llibres
208 pàgines i 14,90 € **2/28**

[3] Confessions d'un culer
SERGI PÀMIES
Empúries
168 pàgines i 15,50 € **3/6**

[4] Educar sense cridar
ALBA CASTELLVÍ MIQUEL
Angle
160 pàgines i 14,90 € **9/16**

[5] Aquella porta giratòria
LLUÍS FOIX
Destino
300 pàgines i 20 € **-/15**

CASTELLÀ

FICCIO

[1] La chica del tren
PAULA HAWKINS
Planeta
400 pàgines i 19,50 € **1/50**

[2] Historia de un canalla
JULIA NAVARRO
Plaza & Janés
880 pàgines i 22,90 € **2/15**

[3] 13 Rue del Percebe
FRANCISCO IBÁÑEZ
Ediciones B
352 pàgines i 30 € **4/11**

[4] En manos de las furias
LAUREN GROFF
Lumen
480 pàgines i 22,90 € **-/2**

[5] Manual para mujeres...
LUCIA BERLIN
Alfaguara
400 pàgines i 20,90 € **6/9**

NO-FICCIO

[1] La magia del orden
MARIE KONDO
Aguilar
304 pàgines i 14,90 € **1/36**

[2] Instrumental
JAMES RHODES
Blackie Books
288 pàgines i 19,90 € **8/27**

[3] Destroza este diario
KERI SMITH
Paidós
224 pàgines i 9,90 € **4/152**

[4] X
RISTO MEJIDE
Espasa
400 pàgines i 19,90 € **2/6**

[5] La desfachatez...
IGNACIO SÁNCHEZ-CUENCA
Los Libros de la Catarata
224 pàgines i 17,50 € **-/2**

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat